

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 277

van **LISE VANDECASTEELE**

datum: 9 januari 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Personen met een handicap - Wachtlijsten

Mensen die meer intensieve en gespecialiseerde zorg nodig hebben, kunnen een aanvraag doen voor een persoonsvolgend budget (PVB). Op dit moment bestaan er wachtlijsten, onderverdeeld in verschillende prioriteitengroepen, waarop deze mensen terechtkomen nadat zij hun aanvraag voor een PVB goedgekeurd zien. Voor jongeren werkt het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) met een ander systeem, het persoonlijkeassistentiebudget (PAB) en multifunctionele centra (MFC's).

Voor een beter zicht op deze wachtlijsten, graag volgende vragen aan de minister.

1. Wat betreft het persoonsvolgend budget (PVB).

- b) Wat betreft de grootte van de wachtlijsten voor een PVB, hoeveel personen staan volgens de laatste cijfers op de wachtlijst, gedifferentieerd per prioriteitengroep? Graag een evolutie sinds 2017.
- c) Hoeveel nieuwe personen hebben het afgelopen jaar hun PVB ontvangen? Graag ook een evolutie sinds 2017.
- d) Wat betreft de lengte van de wachttijden voor een PVB, wat is de gemiddelde en maximale wachttijd tot het ontvangen van een PVB, gedifferentieerd per prioriteitengroep? Graag een evolutie sinds 2017.
- e) Welke budgettaire inschatting is er geraamd, indien gewerkt zou worden volgens automatische toekenning van het PVB? Met andere woorden, hoeveel zou het kosten om alle personen op de wachtlijst voor een PVB uit te betalen, indien gewerkt zou worden volgens een Vlaamse zorggarantie?
- f) Hoeveel personen ontvangen op dit moment maandelijks een PVB? Hoeveel personen ontvangen de helft van hun toegekende PVB?
- g) Hoeveel extra personen zullen in 2023 een volledig PVB ontvangen, volgens de meeste recente inschatting? Hoeveel personen zullen in 2022 de helft van hun toegekende PVB ontvangen, volgens de meest recente inschatting?

2. Wat betreft het persoonlijkeassistentiebudget (PAB).

- a) Wat betreft de grootte van de wachtlijsten voor een PAB, hoeveel jongeren staan volgens de laatste cijfers op de wachtlijst? Graag een evolutie sinds 2017.

- b) Hoeveel nieuwe jongeren hebben het afgelopen jaar hun PAB ontvangen? Graag ook een evolutie sinds 2017.
 - c) Wat betreft de lengte van de wachttijden voor een PAB, wat is de gemiddelde en maximale wachttijd tot het ontvangen van een PAB? Graag een evolutie voor de afgelopen 5 jaar.
 - d) Welke budgettaire inschatting is er geraamd, indien gewerkt zou worden volgens automatische toekenning van het PAB? Met andere woorden, hoeveel zou het kosten om alle jongeren op de wachtlijst voor een PAB uit te betalen, indien gewerkt zou worden volgens een Vlaamse zorggarantie?
 - e) Hoeveel jongeren ontvangen maandelijks een PAB?
 - f) Hoeveel extra jongeren zullen in 2023 een volledig PAB ontvangen, volgens de meeste recente inschatting?
3. Wat betreft de multifunctionele centra (MFC's).
- a) Hoeveel personen staan op de wachtlijst? Graag een evolutie sinds 2017.
 - b) Hoeveel nieuwe personen hebben dit jaar toegang gekregen tot een MFC? Graag ook een evolutie sinds 2017.
 - c) Hoe lang staan mensen gemiddeld en maximaal op de wachtlijst?
 - d) Welke budgettaire inschatting is er geraamd, indien iedereen op de wachtlijst geholpen zou worden?
 - e) Hoeveel personen worden op dit moment geholpen in een MFC?
 - f) Hoeveel extra personen zullen in 2023 toegang krijgen tot een MFC, volgens de meeste recente inschatting?
4. Wat betreft de rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH).
- a) Hoeveel personen staan op de wachtlijst? Graag een evolutie sinds 2017.
 - b) Hoeveel extra personen hebben dit jaar RTH ontvangen? Graag ook een evolutie sinds 2017.
 - c) Hoe lang staan mensen gemiddeld en maximaal op de wachtlijst? Graag een evolutie sinds 2017.
 - d) Welke budgettaire inschatting is er geraamd, indien iedereen op de wachtlijst toegang zou krijgen tot RTH?
 - e) Hoeveel personen maken op dit moment gebruik van RTH?
 - f) Hoeveel extra personen zullen in 2023 toegang krijgen tot RTH, volgens de meeste recente inschatting?

5. Kan de minister een inschatting maken van het budget dat nodig is om zorggarantie te bieden aan alle personen met een handicap, die recht hebben op een PVB, PAB, MFC of RTH?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 277 van 9 januari 2023

van **LISE VANDECASTEELE**

1. Wat betreft het persoonsvolgend budget (PVB).

- a) Aantal wachtenden per PG vindt u terug in de jaarverslagen van het VAPH:
<https://www.vaph.be/over-vaph/beleid-en-cijfers/cijfers>
- b) Voor cijfers over terbeschikkingstellingen kunt u terecht in de jaarverslagen van het VAPH: <https://www.vaph.be/over-vaph/beleid-en-cijfers/cijfers>
- c) Onderstaande tabel toont de datum van de eerstvolgende wachtende in elke prioriteitengroep, telkens op 31 december.

jaar	pg 1	pg 2	pg 3
2017	03/09/2015	01/03/2016	09/09/1999
2018	20/07/2016	23/05/2016	30/03/2001
2019	28/04/2017	11/07/2016	09/07/2001
2020	20/02/2018	01/10/2016	16/01/2002
2021	01/01/2021	01/10/2016	16/01/2002

- d) Onderstaande tabel geeft de kostprijs weer om alle vragen die op 30/09/2022 in prioriteitengroep 2 en 3 staan op te lossen. In november 2022 werd 20,7 miljoen euro geïnvesteerd in prioriteitengroep 2 voor deelbudgetten. Deze zitten nog mee in de 247,8 miljoen van hieronder. Na deze toekenningronde is er dus nog een kost van 227,1 miljoen euro in pg 2.

Prioriteitengroep	Totaal euro*
TWEE	€ 247.830.692
DRIE	€ 317.933.503
Eindtotaal	€ 587.476.306

* (zorggebonden kost + organisatie- en/of beheerskosten)

In het zorginvesteringsplan werd de doelstelling geformuleerd om iedereen met een vraag in prioriteitengroep 1 binnen de 18 maanden een terbeschikkingstelling te geven. Deze doelstelling is tot nog toe gerealiseerd. Daarenboven werd eind vorig jaar een inhaalbeweging gedaan waarbij alle vragen die in prioriteitengroep 1 stonden op 30/09/2022 en dus een prioriteringsdatum én toewijzingsdatum hadden vóór 1/10/2022 in november 2022 ter beschikking gesteld. Deze prioriteitenlijst is dus momenteel leeg. Eind januari zal een nieuwe wachtlijst opgeleverd worden waarin de vragen geregistreerd staan die een toewijzing kregen tussen 30/09/2022 en 31/12/2022.

- e) Het VAPH houdt geen cijfers bij op maandbasis van het aantal terbeschikkingstellingen. De jaarcijfers vindt u in vraag 1b.

In november 2022 werd aan 1098 personen een deelbudget in prioriteitengroep 2 toegekend.

- f) De predicties over het aantal terbeschikkingstellingen in 2023 zullen eind januari 2023 afgeklopt worden. Hierover zijn momenteel nog geen cijfers beschikbaar.

2. Wat betreft het persoonlijkeassistentiebudget (PAB).

a) Wachtenden PAB (n= unieke cliënten)

	2017	2018	2019	2020	2021
PAB 0-17 jaar	1.265	1.324	1.437	1.549	1.382
PAB ≥ 18 jaar	268	364	332	201	197
Wachtend PAB Totaal	1.533	1.688	1.769	1.750	1.579

NB: de cijfers voor 2022 zijn nog niet beschikbaar

- b) In het jaarverslag van het VAPH kunt u het totaal aantal PAB budgethouders terugvinden in de eerste tabel per jaar op 31 december:
<https://extranet.vaph.be/jaarverslag/2021/pages/38/>

Onderstaande tabel toont het aantal toegekende PAB's (n= toegekende PAB's)

	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal aantal toegekende PAB's	228	213	292	173	326

- c) Tabel: aantal toegekende PAB's naar jaar en naar wachttijd (teleenheid = unieke minderjarigen)

	0-1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 Jaar	>5 jaar	Totaal
2017	60	73	31	5	6	53	228
2018	22	63	23	26	23	56	213
2019	32	37	20	9	10	184	292

Om technische redenen hebben we geen zicht op de gemiddelde wachttijd tot opstart van het PAB voor de toekenningen vanaf 2020. In 2019 veranderde de procedure voor toekenning, en werd wachttijd een toekenningscriterium. Dit verklaart het grote aantal toekenningen voor kinderen en jongeren met een wachttijd van meer dan 5 jaar.

- d) Er is een totaalbudget van 59.530.094,33 euro nodig.
 Voor de berekening van dit budget houden we enkel rekening met de kinderen en jongeren wiens wachttijd startte na 1 februari 2017. De kinderen en jongeren met een langere wachttijd kregen in het verleden reeds de mogelijkheid om een PAB op te starten, maar gingen daar niet op in. Conform de afspraken met de sector blijven zij op de wachtlijst staan.
- e) Wij beschikken niet over cijfers op maandbasis over het aantal toegekende PAB's. Zie vraag 2b voor een evolutie van het aantal budgethouders.

- f) Er zijn momenteel nog geen ramingen beschikbaar hiervoor. Het aantal toekenningen PAB is immers afhankelijk van beslissingen die nog genomen moeten worden over de inzet van het uitbreidingsbeleid.

3. Wat betreft de multifunctionele centra (MFC's)

- a) Tabel: wachtenden MFC (n= unieke cliënten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal wachtenden MFC	2.381	2.500	2.235	2.145	2.611

NB: de cijfers voor 2022 zijn nog niet beschikbaar

- b) Tabel: nieuw opgestarte hulp voorzieningen (n= unieke cliënten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Nieuwe opstart hulp in een MFC	2.288	2.275	2.229	1.671	1.573

In het jaarverslag van het VAPH kunt u het totaal aantal MFC-gebruikers terugvinden in de eerste tabel per jaar op 31 december:
<https://extranet.vaph.be/jaarverslag/2021/pages/38/>

- c) Tabel: doorlooptijd nieuw opgestarte NRTJ hulp voorzieningen (teleenheid: dagen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde doorlooptijd	193	245	291	521	514

- d) Er is naar schatting 130 miljoen euro nodig om de kinderen en jongeren op de wachtlijst voor MFC te helpen. Dit is een schatting, omdat het exacte bedrag afhankelijk is van de specifieke ondersteuningsnood, en dit extra analyses vergt om in kaart te brengen.

- e) In het jaarverslag op deze pagina vindt u het aantal cliënten dat geholpen werd in de eerste jaarhelft van 2022: <https://extranet.vaph.be/jaarverslag/2022-eerste-jaarhelft/pages/20/>

Dit gaat over 8808 personen.

- f) We verwachten dat het aantal personen dat in 2023 kan opstarten in een MFC in dezelfde grootteorde ligt als in 2020 en 2021.

4. Wat betreft de rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH).

- a) Voor rechtstreeks toegankelijke hulp moeten mensen geen aanvraag indienen bij het VAPH. Mensen kunnen rechtstreeks naar een RTH-aanbieder gaan met hun vraag naar ondersteuning. Er is dus geen wachtlijst voor RTH.

- b) We hebben hierover geen cijfers beschikbaar. In het jaarverslag van het VAPH kunt u het totaal aantal RTH-gebruikers terugvinden in de eerste tabel per jaar: <https://extranet.vaph.be/jaarverslag/2021/pages/38/>

- c) Zie antwoord op vraag 4.a.

- d) Aangezien er geen wachtlijst is, kunnen we ook geen kostprijs hiervan berekenen. Er zijn echter wel signalen dat bijkomende middelen RTH wenselijk zijn. We hebben hierover momenteel geen ramingen. De administratie werkt momenteel wel aan de opmaak van een meerjarenanalyse die moet resulteren in een raming van de kost om alle te verwachten vragen naar zorg en ondersteuning te beantwoorden en scenario's met effecten wanneer slechts een deel van de benodigde middelen ter beschikking gesteld zouden worden. Deze verschillende parallelle sporen zullen net als vorige regeerperiode leiden tot de opmaak van een onderbouwd rapport met beleidsvoorstellen inzake wat er moet en kan gebeuren om personen met een handicap die wachten op zorg en ondersteuning tegemoet te komen. Dit rapport zal opgeleverd worden begin 2024, dus in de aanloop naar de verkiezingen.
 - e) In het jaarverslag op deze pagina vindt u het aantal cliënten dat geholpen werd in de eerste jaarhelft van 2022: <https://extranet.vaph.be/jaarverslag/2022-eerste-jaarhelft/pages/22/>
Dit gaat over 22.897 personen.
 - f) In het zorginvesteringsplan wordt 19,5 miljoen euro aan bijkomende middelen voor rechtstreeks toegankelijke hulp gereserveerd. Bedoeling is dat het concept van RTH wordt herwerkt, meer bepaald dat het meer vraaggestuurd, meer flexibel, meer lokaal meer intersectoraal, ...wordt. In 2023 gaan deze pilootprojecten van start. Er zal dus een groei zijn in het aantal personen dat ondersteund wordt door RTH, maar over het exacte aantal zijn geen ramingen gemaakt.
5. De administratie werkt momenteel wel aan de opmaak van een meerjarenanalyse die moet resulteren in een raming van de kost om alle te verwachten vragen naar zorg en ondersteuning te beantwoorden en scenario's met effecten wanneer slechts een deel van de benodigde middelen ter beschikking gesteld zouden worden. Deze verschillende parallelle sporen zullen net als vorige regeerperiode leiden tot de opmaak van een onderbouwd rapport met beleidsvoorstellen inzake wat er moet en kan gebeuren om personen met een handicap die wachten op zorg en ondersteuning tegemoet te komen. Dit rapport zal opgeleverd worden begin 2024, dus in de aanloop naar de verkiezingen.